

OICONIME „DECRETATE”. ASPECTE SOCIOLINGVISTICE

NICOLAE FELECAN

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,
Centrul Universitar Nord Baia Mare, România

“Decreed” oikonyms. Sociolinguistic aspects

Abstract: The present paper relies on the data gathered from Decree no. 799 of December 17, 1964, regarding the change of certain settlement names in Romania. The categories of oikonyms targeted confirm the fact that the decision was imposed by the central administration and was aimed at the elimination of every name that did not tally with the ideas of the new regime, instituted forcedly in Romania. All the numerous categories that make up the corpus of oikonyms were affected, thereby proving the tendency of the regime to break the connection with any name related to the old state of affairs in the country, as well as with words that could interfere with the fulfilment of the “ideals of the new man, the builder of socialism”. The extent and the means of achievement reveal, on the one hand, a genuine case of *damnatio memoriae* and, on the other, a Manichean type of delimitation between good and evil, positive and negative.

Due to the vast material, the present study only takes into consideration names derived from anthroponyms, which represent 14.5% of the total of names subjected to change, while the other examples will be the object of future papers.

Keywords: onomastics, anthroponyms, oikonyms, proper names, group names.

0. Introducere

Denumirile de localități (oiconimele), în raport cu cele ale altor toponime, sunt mai vulnerabile, în sensul că ele pot fi schimbate oricând printr-un act normativ. Acest lucru se produce, cel mai adesea, nu din dorința locuitorilor, ci a administrației, mai ales pe parcursul unor perioade speciale – o ocupație străină a întregului teritoriu sau a unei părți a acestuia, după o reîntregire teritorială –, în perioadele de schimbare a regimului politic și ori de câte ori se dorește o înlocuire a vreunui oiconim.

Țara noastră a cunoscut intens asemenea momente după Războiul de Independență (1877–1878), după Marea Unire din 1918, după instaurarea regimului comunist în martie 1945, și după evenimentele din 1989–1990. Ele se fac simțite și în situațiile de acalmie politică, având un spectru mai larg ori mai îngust de acțiune.

O prezentare de ansamblu a întregii situații a schimbărilor numelor de sate o găsim la Dragoș Moldovanu în *Introducere la Tezaurul toponimic al României. Moldova* (1991). Date de ordin general toponimic sau privitoare la stratificarea toponimică ori la impactul societății asupra acesteia se află și la Ion Nicolae, Bogdan Suditu, *Toponimie*

românească și internațională (2008), și mai recent la Domnița Tomescu, în studiul *The Change of Names in 20th Century Romanian Toponymy*, publicat în *Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives*, Edited by Oliviu Felecan, Cambridge Scholars Publishing, 2012.

Pentru înțelegerea polarității *convențional / neconvențional*, Dragoș Moldovanu face o remarcă pertinentă, pe care ne-o însușim și noi:

Expresie a spiritului de observație obiectivă a poporului și, în același timp, a spiritului său satiric, *toponimia naturală* (s.n.) este esențialmente motivată: fiecare denumire include în sfera conținutului său un element caracteristic, considerat definitoriu pentru un obiect geografic sau socio-geografic. Față de toponimia populară, spontană și descriptivă, *toponimia oficială* (s.n.) este, în mare parte, o creație cu vădit caracter artificial, care ignoră raportul de motivare între semnul lingvistic și referent (localitate desemnată) (1991: LII).

Pornind de aici, autorul menționat aduce numeroase exemple de oiconime apărute în peisajul românesc după Războiul de Independență de la 1877 și continuând până în zilele noastre (cf. p. LII-LIV).

1. Obiectul cercetării

Obiectul cercetării noastre are în vedere situația rezultată din Decretul nr. 799 din 17 decembrie 1964 și publicat în *Buletinul Oficial al Marii Adunări Naționale*, nr. 27, din 27 decembrie 1964.

Faptele rezultate din acesta evidențiază, în primul rând, numărul mare de localități supuse operației de schimbare a numelui, 879 (145 comune și 734 sate), acoperind întreaga suprafață a țării. În al doilea rând, e interesant să constatăm că cele mai multe modificări au avut loc în zonele din sudul țării, pe locul întâi situându-se regiunea București (conform împărțirii administrative de la acea dată) cu 151 de cazuri, iar pe ultimul, Maramureșul cu doar 10 înlocuiri. Motivul se explică, „from the viewpoint of wave theory, by the proximity to the headquarters of communist power – Bucharest –, where all the decisions were fabricated. Thus, innovations spread from the centre towards the periphery and the marginal areas of the country were less affected by the saliently political and propagandistic oikonymic changes” (Felecan O. 2015).

2. Denumiri schimbate

Denumirile supuse schimbării dovedesc o reală și adevărată *damnatio memoriae*, în special pentru cele ce trimit la nume de personalități și teonime.

Autoritățile comuniste române aveau modelul în acțiunile guvernului rus în teritoriile ocupate, mai cu seamă în exemplele din Basarabia, unde „rusificarea” a îmbrăcat forme multiple, inclusiv în antroponimie, când au acționat de la schimbarea unor sufixe ori traducerea lor, în cazul în care acestea proveneau de la nume de meserii, până la înlocuirea totală a numelor. Acțiunea și-a găsit și un suport teoretic: „un nume

strâmb înseamnă și un destin strâmb”, potrivit cu ideea teologului Pavel Florenski (*ap.* Răileanu 2014: 296). De aceea era nevoie de „decapitarea memoriei ancestrale” și „ștergerea identității naționale a românilor basarabeni”, afirma Viorica Răileanu (2014: 295, 296). „Numele de locuri [inclusiv oiconimele] au fost unul dintre mijloacele lingvistice folosite de regimurile totalitare pentru a controla gândirea oamenilor”, consemna și Jaroslav David (2011: 214).

Autoritățile comuniste au înfăptuit o schimbare masivă de oiconime, de toate categoriile, potrivit principiului consemnat în decretul nr. 226 din 1951, art. 3: „schimbările de denumiri se fac în cazul când există nepotrivire între denumirea existentă și regimul de democrație populară”. Or, spune în continuare Dragoș Moldovanu, „acele nepotriviri erau numeroase, pentru că includeau nu numai divergențele reale, ci și pe cele imaginare” (1991: LIV). Din acest motiv, noi, constrânși de timpul și spațiul alocat, ne vom ocupa doar de o categorie de oiconime, și anume:

3. Oiconime provenite din antroponime

Dintre oiconimele românești, multe își au originea în antroponime. Semnificațiile, modul de atribuire și forma lor au fost temeinic analizate în lucrări fundamentale¹. În studiul de față ne vom ocupa doar de cele incluse în *Decretul* amintit.

Din mulțimea acestora, autoritățile comuniste au vizat pe cele care fac trimitere la un proprietar sau la un membru al familiei pe moșia căruia s-a întemeiat localitatea (*Arsache*², *Borăscu*³ etc.), la personalități istorice, culturale, politice și militare, din istoria neamului românesc, considerate a fi reprezentanți ai regimului burghez (*B. Zaharescu*, *Fălcoianu*⁴, *Filistache*, *Lascăr Catargiu*, *Manciu*⁵, *Nicolae Fleva*⁶, *Robescu*⁷, *Stroe Belloescu*⁸,

¹ Cf. Drăganu 1933; Iordan 1963; Graur 1972.

² *Arsache*, Apostol (1819–1874), proprietarul moșiei Parapani. În localitatea numită *Arsache* sau *Parapani* acesta a construit un conac (1820) și Biserica Sf. Pantelimon (1845), cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Apostol_Arsache.

³ *Borăscu* este un nume de familie foarte vechi. Apare ca nume de sat, de munte (Vârful *Borăscu Mare* (2158 m) din Munții Godeanu) și a două râuri, cf. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Borascul>.

⁴ *Fălcoianu*, Ștefan (1837–1905), general, Șef al Statului-Major în timpul Războiului pentru Independență (1877–1878), Academician (1876) (DE II, s.v.); <http://www.google.ro/Falcoianu>.

⁵ *Manciu*, Constantin, prefect de poliție. Cf. Interogatoriul din 25 octombrie 1924, luat lui Corneliu Zelea Codreanu de judecătorul de instrucție Mihail Esianu în legătură cu uciderea prefectului de poliție Constantin Manciu, cf. www.miscarea.net/codr-interogatoriul.htm.

⁶ *Nicolae Fleva* (1840–1920), politician și ministru; primar al Bucureștiului între 1884 și 1886, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Fleva.

⁷ *Robescu*, Constantin F. (1839–1920), inginer agronom, membru corespondent al Academiei Române (din 1871). Primul președinte (1886–1888) al Societății „Progresul Silvic”; primar al Bucureștiului între 1896–1899 și 1902–1904, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_F._Robescu.

⁸ *Stroe S. Belloescu* (1838–1912), profesor și intelectual român, filantrop, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Stroe_S._Belloescu.

Șerban Răducanu⁹, Colonel Grigorescu, General Poetaș¹⁰, Maior Chiriacescu¹¹ etc.) sau la o personalitate străină: *Generalisimul Suvorov*. Altele se referă la o persoană marcantă din istoria mișcării socialiste sau a partidului comunist, ajunsă în dizgrație sau dovedită a fi deviator ori trădător: *Ada Marinescu* (pe numele adevărat Ada Iosipovici)¹², *Gheorghe Ștefan*¹³, *Ilie Pintilie*¹⁴, *Leonte Filipescu*¹⁵, *Vasile Roaită*¹⁶ etc.

Dacă ne referim la structura acestor denumiri, constatăm că ea este foarte variată, ceea ce denotă nu numai o lipsă de organizare oficială a sistemului, ci chiar modele de import, fapt subliniat și de Dragoș Moldovanu, care afirma:

imposibilitatea formării de derivate patronimice [...] dovedește în mod incontestabil, caracterul neromânesc al acestui tip toponimic”, căci „sistemul românesc se bazează în întregime pe paralelismul dintre numele localității și cel al locuitorilor săi (1991: LIV)¹⁷.

Asupra acestui aspect se referea, în prima jumătate a secolului XX, și Nicolae Drăganu, cunoscut, între altele, și prin importanțele sale studii de onomastică. Referindu-se la satul *Coșbuc*, el făcea o afirmație care ar putea fi extinsă la toate localitățile numite în acest fel: „Acum satul este numit *Coșbuc*, în amintirea marelui poet G. Coșbuc, care s-a născut în el. Schimbarea nu-mi pare deosebit de fericită. Numele satului *Hordou* se făcuse cunoscut tocmai prin biografiile lui Coșbuc. Acum este așa de ciudat să spui: *G. Coșbuc s-a născut în satul Coșbuc de lângă Năsăud*. Era mai bine *Coșbuceni* sau *Coșbucești*” (Drăganu, 1928: 50, nota de subsol 10)¹⁸. Prin soluția dată, marele lingvist român confirma justetea observației cercetătorului ieșean de astăzi.

⁹ Șerban Răducau, Președintele comitetului școlilor din localitate, cf. https://www.google.ro/?gws_rd=ssl#q=Serban+Răducanu+%.

¹⁰ General Poetaș (Stan Poetaș: 1870–1919, Călărașeuca, Rep. Moldova), cf. cristiannegrea.blogspot.ro/2011/11/ /moartea-unui-erou-generalul-stan-poetas.html; http://www.google.ro/?gws_rd=ss/#q=general+poetas.

¹¹ Cf. ro.getamap.net/harti/romania/constanta_maiorchiriacescu.

¹² Ada Marinescu (1905–1941), chimistă, activistă comunistă. A activat în „Grupul Panet”, însărcinat cu acțiuni subversive la adresa securității statului român, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Grupul_Panet.

¹³ Gheorghe Ștefan (1879–1914), militant socialist român, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Stefan_Gheorgiu

¹⁴ Ilie Pintilie (1903–1940), lider comunist, contestat de Gheorghe Gheorghiu-Dej, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Ilie_Pintilie.

¹⁵ Leonte Filipescu (1895–1922), militant în mișcarea muncitorească din România (DER, s.v.).

¹⁶ Vasile Roaită (1914–1933), muncitor feroviar. După 1965 s-a dovedit că a fost informator al Siguranței statului, infiltrat la Atelierele Grivița, cf. https://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Roaită.

¹⁷ „El se poate menține în alte contexte geografice (de pildă, ca nume de stradă), unde derivatul patronimic nu este indispensabil” (Moldovanu 1991: LIV).

¹⁸ O modalitate de respingere a numelui oficial se manifesta „prin menținerea în uz a derivatului patronimic format de la numele vechi, care preia uneori funcția toponimului: „mă

Nu au fost ocolite nici denumirile cu formă de plural, terminate în *-ani*, *-eni*, *-ești* sau *-i*: *Amzulești*, *Averești*, *Bădărani*, *Băligoși*, *Burtoiu*, *Filipești*, *Găinari*, *Popovicieni*, *Surdeni*, *Tâmpeni*, *Turbați* etc.

Dar, dacă în stabilirea listei de oiconime supuse modificării, cele care au preluat numele persoanei dezvăluie direct divergențele stabilite de autorități, cele din a doua categorie se lasă mai greu descifrate. În general, ele reprezintă un nume de grup, dintre care unele pot fi apropiate cu ușurință de pluralul unui apelativ cu nuanță negativă. Or, o denumire cu caracter indecent, injurios ori denigrator, nu poate fi acceptată într-o societate care-și propusese să făurească un om nou. Ne referim aici la nume provenite din antroponime care au la bază o poreclă: *Balamuci* (< *balamuc* „clinică pentru alienați mintal; casă de nebuni”), *Bădărani* (< *bădăran* „(persoană) nepoliticoasă; mitocan”), *Băligoși* (< adj. *băligos*), *Burtoiu* (< *burtă* + suf. augm. *-oi*), *Găinari* (< *găinar* „hoț de găini, hoț de lucruri mărunte, persoană care se ocupă de afaceri ilicite mărunte”) ¹⁹, *Găunoși* (< adj. *găunos* „care este găurit, gol, mâncat pe dinăuntru; scorbuos”), *Găureni* (< *gaură* + suf. *-eni*), *Muți* (< adj. *mut* „care nu poate vorbi”), *Ologi* (< adj. *olog* „cărui îi lipsește un picior sau amândouă; care nu poate umbla”), *Poponeți* (< *poponeț*, s. m. (reg.) șoarece de câmp; șoarece de pădure; sperietoare de păsări, momâie), *Strâmbeni* (< adj. *strâmb* „care prezintă neregularități sau abateri de la forma normală, dreaptă”), *Surdeni* (< adj. *surd* „care nu aude, lipsit de auz”), *Șchiopeni* (< adj. *șchiop* „care are un picior mai scurt decât celălalt”), *Tâmpeni* (< adj. *tâmp* „tâmpit” + suf. *-eni*), *Tonți* (< adj. *tont* „prost, neghiob, nătâng”), *Turbați* ²⁰ (< adj. *turbat* „bolnav de turbare; nebun (de durere, de spaimă etc.)”), *Uscăți* (< adj. *uscat* „lipsit de umezeală; neroditor, sterp”) etc. Trebuie să reținem faptul că, inițial, numele localității era motivat. Locuitorii erau urmașii unei persoane numite *Balamuc*, *Bădăran(u)*, *Băligosu*, *Burtoiu* etc., cum confirmă lucrările de toponimie ²¹, dar cei ce au hotărât schimbarea nu au ținut seama de acest fapt, ci au trecut la înțelesul apelativului de la care provenea antroponimul.

Sub incidența schimbării s-au aflat și denumirile compuse, în care unul dintre elemente era un antroponim din categoria celor menționate: *Atârnați Bălăcești*, *Avereștii de Jos*, *Avereștii de Sus*, *Călinești Enache*, *Călinești Cuparencu*, *Cârciuma lui Vișan*, *Cotul lui Iurașcu*, *Cucuteni Tufescu*, *Eliza Stoenеști* ²², *Leca-Ungureni*, *Moara Bamfi*, *Moara lui*

duc la *golanari*”, în loc de „mă duc la *Ion Creangă*” (numit înainte *Golani*)” (Moldovanu 1991: LIV).

¹⁹ Iorgu Iordan amintește și de sensul propriu „crescător sau negustor de găini” (Iordan, 1963: 323, 369).

²⁰ Forma de singular „caracterizează, mai degrabă, locurile decât oamenii, cum rezultă lămurit din descrierea DG, s.v. *Turbata*: un pârâu ale cărui ape „în timpurile ploioase ... ies din albie și se varsă peste câmp” (Iordan 1963: 320, care, în nota 4 de subsol, face trimitere și la Drăganu, DR VII: 252, pe care-l citează: [aceste epitete] „se întrebunțează adeseori în toponimie, mai ales în legătură cu *vale*, pentru a denumi pârâiele de munte cu un curs deosebit de repede, care sunt, deci, rele ...”.

²¹ Cf. DTRM I–V; TTRT 2006, 2010; TTRM II.

²² *Eliza Stoenеști* este un sat întemeiat pe la 1780 de refugiați ardeleni. *Eliza* a apărut pe la jumătatea sec. XIX, după numele ficei proprietarului de atunci al moșiei Stoenеști, Meltiade

Conachi, Niculești Jianu, Poiana Iurașcu, Poiana Raftivanului, Rădulești-Filitis, Râțul Blaghiu, Rușii lui Asan, Slobozia-Leca, Stolniceni-Ghișescu, Uzinele Gabor Aron.

Rezultatele la care s-a ajuns în urma schimbării arată că înlocuirea a vizat numai antroponimul: *Cotul lui Iurașcu > Cotul-Siretului, Leca-Ungureni > Ungureni, Poiana Iurașcu > Poiana, Slobozia-Leca > Slobozia, Telechi-Recea > Recea*, sau ambele elemente, dacă amândouă aveau statutul de *nomina ingrata*: *Atârnații Bălăcești > Poiana Fântâni, Avereștii de Jos > Stejarul, Avereștii de Sus > Delenii, Eliza Stoenеști > Pelinu, Rădulești-Filitis > Brazi* (cf. *Rădulești > Malul-Roșu; N.T. Filitis > Satul-Nou*), *Rușii lui Asan > Milcovățul, Stolniceni-Ghișescu > Vânători.*

4. Concluzii

Din cele prezentate putem desprinde câteva aspecte cu valoare de generalizare, și anume:

Oiconimele înlocuite, indiferent de vechimea ori motivația avute și indiferent de forma sub care apăreau (ca nume de grup, ca nume personal sau ca sintagme de diferite tipuri), vizează trei categorii:

– nume cu un statut bine definit în conștiința publică (personalitate marcantă, cu contribuții la istoria/ propășirea neamului);

– activiști de partid, care, prin devotamentul manifestat în slujirea noii orânduiri, au ajuns, în viață fiind, ca numele lor să denumească străzi, instituții ori satul în care s-au născut ori și-au desfășurat activitatea;

– nume care, indirect, au la bază un apelativ cu sens negativ.

Din prima categorie fac parte aproape toate numele de grup care trimit la un strămoș ai cărui urmași s-au remarcat în istoria modernă a țării: *Averescu, Catargiu, Grigorescu, Lahovari, Papadopol, Rădulescu, Sărăcinescu*, și, ca urmare, amintirea lor trebuia ștearsă. Au împărțit această soartă un număr de 83²³ de denumiri, între care unele purtând numele unor personalități celebre: *Catargiu*²⁴, *Grigorescu*²⁵, *Lahovari*²⁶, *Paulian*²⁷ etc.

În privința ultimului nume trebuie să subliniem că derivatul (< *Paul* + suf. lat. *-ian*), întâlnit în Ardeal, are la bază forma catolică, *Paul*, a numelui celui cunoscut drept apostolul Pavel. În această zonă a țării, în timpul stăpânirii maghiare, multe persoane Mărculescu. În a doua jumătate a sec. XX, satul a fost contopit cu *Condești*, astăzi este partea apuseană de intrare dinspre Bărcănești, cf. www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/mitropolia-munteniei-dobrogei/biserica-pelinu-condeesti.

²³ Cifrele le-am luat de la Craiu 2012.

²⁴ Lascăr Catargiu: 1823–1899, om politic conservator, de mai multe ori prim-ministru (DE, s.v.).

²⁵ Eremia Grigorescu: 1863–1919, general român, ministru de război în 1918. A lansat, în prima bătălie de la Oituz, celebra deviză „*Pe aici nu se trece*” (DE, s.v.).

²⁶ Familie de boieri români de origine greacă, stabilită în Țara Românească în sec. 18, cu important rol politic și cultural (DE, s.v.).

²⁷ *Paulian* < *Paul* + suf. lat. *-ianus*, „creație artificială a profesorilor „latiniști” de pe vremuri” (Iordan 1983, s.v.).

primeau nume latinești pentru a nu putea fi înlocuite cu numele corespunzătoare maghiare. Localitatea din jud. Satu Mare era numită în anii 1954, 1956 *Colonel Paulian* sau *Paulian*, iar din 1964 *Porumbenii* (Suciu II: 57).

Cu numele *Paulian* mai era cunoscută localitatea *Govoșdia* din jud. Bihor, devenită în 1964 *Livada* (Suciu I: 360). Tot *Livada* s-a numit satul *Paulian* din jud. Arad. Astăzi, denumirea se mai menține pentru un sat aparținător de comuna Doba din jud. Satu Mare (Indic.: 195).

Uneori, prin confuzie, unele dintre aceste nume au fost asociate cu apelative cu sens negativ. De pildă, denumirea *Sărăcinești* pe care o au două sate din județul Vâlcea, de la numele unui boier, Sărăcinescu, pe moșia căruia au apărut (cf. Craiu 2000: 121), a devenit pentru unul *Valea Cheii*, după numele părăului ce-l străbate, iar pentru celălalt *Balota* (< *np* *Balotă*, cf. DTRM, s.v.), fiindcă numele de grup *Sărăcinești* putea fi lesne confundat cu *Sărăcești*, pentru care pledează oiconimul *Sărăcel*, devenit *Munteni*, din județul Bihor.

Din categoria a doua fac parte denumirile ce au la bază nume de activiști de partid. Regimul comunist a încercat să-i impună conștiinței maselor prin atribuirea numelui lor unor localități, instituții ori străzi, dar, atunci când cădeau în dizgrație, numele lor dispărea aproape instantaneu. După evenimentele din 1989–1990 ele au dispărut complet de pe întreaga suprafață a țării.

Dintre acestea, doar localitatea *Vasile Roaită* nu a revenit la numele vechi, atestat între 1929 și 1950, *Carmen Sylva*, pseudonimul literar al reginei Elisabeta, și nici la cel inițial: *Băile Techirghiol-Movilă* sau *Băile Movilă*²⁸, ci la unul nou, *Eforie Sud*, din apelativul *eforie* „nume dat unor instituții administrative de utilitate publică sau culturală din trecut” (din ngr. *eforia*) (DEX, s.v.) + determinant toponimic, *Sud*, în opoziție cu *Eforie Nord*. Celelalte localități menționate aici au revenit la numele vechi: *Brașov*, *Onești*, *Milișăuți*, *Ștei*.

Cea de a treia categorie cuprinde denumiri al căror radical poate avea conotații negative. Or, asemenea cuvinte nu-și puteau avea locul într-o societate în care totul era (sau trebuia să fie) pozitiv.

În privința noilor denumiri se poate afirma că ele nu produc nelămuriri. Majoritatea trimit la apelative, de cele mai multe ori banale, fără nici o legătură cu întemeierea localității ori cu devenirea ei. Cel mai adesea se are în vedere:

– plasarea în spațiu a localității: *Câmpia*, *Câmpeni*, *Delenii*, *Dumbrava*, *Dumbrăveni*, *Lunca*, *Movila*, *Movileni* etc.

– flora sau fauna locului: *Arini*, *Brazi*, *Cireșul*, *Crângu*, *Nucești*, *Nufărul*, *Pădureni*, *Stejarul*, *Trestiana*, *Ulmul* etc.

– cuvinte, evenimente comemorative sau date îndrăgite de regim: *Independența*, *Înfrățirea*, *Luminița*, *Spicul*, *Victoria*, *Zorile*; 6 *Martie* (1948), 23 *August*, 30 *Decembrie*.

²⁸ Localitatea a fost înființată de Ioan Movilă, boier din părțile Moldovei, la 1899, când s-a pus piatra de temelie a hotelului *Movilă*. La început stațiunea a purtat numele *Băile Techirghiol-Movilă*, apoi *Băile Movilă* sau *Techirghiol-Movilă*, cf. http://ro.wikipedia.org/wiki/Eforie_Sud,_Constanța.

– apelativele *deal, izvor, sat, vale*, însoțite de un determinant genitival sau adjectival: *Dealul Mare, Izvorul Rece, Satul Nou, Satul Vechi, Valea Argovei, Valea Cheii, Valea Lungului, Valea Morii* etc.

Aceasta dovedește nu numai lipsa de pricepere a autorităților în atribuirea de nume motivate, cât nevoia de îndeplinire a unei sarcini de partid, debarasarea de tot ce ar putea aminti de trecut și de societatea capitalistă.

Procedeul înlocuirii numelor de sate a însemnat fie dispariția totală (*Averești, Găinari, Pârlita, Turbați*), fie o reducere a numărului de atestări (*Gheorghe Doja, Paulian*).

Faptul că schimbarea denumirii vine din partea oficialităților și nu din voința consimțită a locuitorilor se vede în păstrarea vechiului nume de grup în conștiința colectivității. Exemple numeroase găsim în ALRR. Transilvania (1992, s.v.), unde locuitorii multor localități cu denumiri schimbate continuă să se numească după numele vechi: *brețcani* (Brețcu > Breaza)²⁹, *budatelecani* (Budateleac > Budești), *certejeni* (Certege > Valea Caselor), *ifăleni* (Uifalău (pronunțat ifalău) > Corvinești), *lăpușeni* (Lăpuș > Avrămești), *loveseni* (Lovesa > Livezi), *vidreni* (Vidra de Sus > Avram Iancu), *mănăștureni* (Mănăștur > Mănăștirenii), *olpreteni* (Olpret > Bobâlna), *strâmbeni* (Strâmba > Romuli), *șărlincani* / *șărlincani* (Șirling > Mugurele), *varvizeni* (Varviz > Subcetate) etc. În alte cazuri, chiar vechiul nume, schimbat oficial, se menține în uz: „*Onești s-a menținut alături de Gheorghe Gheorghiu-Dej chiar și în unele publicații centrale*” (Moldovanu, 1991: LIV).

Abrevieri

adj. = adjectiv

augm. = augmentativ

j. (jud.) = județ

ngrup = nume de grup

np = nume propriu

s.f. = substantiv feminin

s. m. = substantiv masculin

suf. = sufix

Bibliografie

Angheliescu, D. 2009. Limba de lemn și distrugerea morală. În Rad 2009: 76–92.

Craiu, Ovidiu-Constantin. 2012. Structura socială a oiconimelor. Reorganizarea administrativ-teritorială a statului român prin Decretul 799/1964. *Revista Română de Sociologie*, serie nouă, anul XXIII, nr. 1–2, București: 115–132.

David, Jaroslav. 2011. Commemorative Place Names – Their Specificity and Problems. *Names. A Journal of Onomastics* 59 (4): 214–228.

Dicționar Enciclopedic (DE), vol. I–VII. București: Editura Enciclopedică, 1993–2009.

Dicționar explicativ al limbii române (DEX). București: Editura Academiei, 1975.

²⁹ Între paranteze am dat atât numele vechi, de la care provine patronimul, cât și pe cel nou, pentru ilustrarea ideii enunțate.

- Dicționar de frecvență a numelor de familie din România* (DFNFR). Craiova: EUC Editura Universitaria, 2003.
- Dicționarul toponimic al României. Muntenia* (DTRM), vol. 1–5. (2005–2013). București: Editura Academiei Române.
- Drăganu, Nicolae. 1933. *Românii în veacurile IX–XIV pe baza toponimiei și a onomasticeii*. București.
- Felecan, Nicolae, Oliviu Felecan. 2011. Considerații asupra oiconimelor Caila și Purcăreț. În *Nevaci 2011*: 331–336.
- Felecan, Oliviu. 2015. Oikonymic Transformations in Twentieth-Century Romania. Paper presented at (Re)naming places, (Re)shaping Identities Conference, *L'Università degli Studi di Napoli L'Orientale* (forthcoming).
- Graur, Al. 1972. *Nume de locuri*. București: Editura Științifică.
- Jordan, Ion, Petre Gâștescu, D. I. Oancea. 1974. *Indicatorul localităților din România*. București: Editura Academiei.
- Jordan, Iorgu. 1963. *Toponimia românească*. București: Editura Academiei.
- Jordan, Iorgu. 1983. *Dicționar al numelor de familie românești*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Loșonți, Dumitru, Sabin Vlad. 2006. *Tezaurul toponimic al României. Transilvania* (DTRT), *Valea Hășdății*. București: Editura Academiei Române.
- Loșonți, Dumitru, Sabin Vlad. 2010. *Tezaurul toponimic al României. Transilvania* (DTRT), *Valea Ierii*. București: Editura Academiei Române.
- Moldovanu, Dragoș. 1991. *Tezaurul toponimic al României. Moldova. Volumul I. Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale 1772–1988. Partea 1. A. Unități simple (Localități și moșii)*. A-O. București: Editura Academiei Române.
- Moldovanu, Dragoș (ed.) 2014. *Tezaurul toponimic al României. Moldova. vol. II. Mic dicționar toponimic al Moldovei Structural și Etimologic. Partea I Toponime personale*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
- Nicolae, Ion, Suditu, Bogdan. 2008. *Toponimie românească și internațională*, București: Editura Meronia.
- Rad, Ilie (coordonator). 2009. *Limba de lemn în presă*. București: Editura Tritonic.
- Răileanu, Viorica. 2014. MDCCCXII–MMXII: Stigmatizarea numelor românești după anexare. În *Lucrările celui de-al XV-lea Simpozion Internațional de dialectologie (Cluj-Napoca, 13–14 septembrie 2012)*, 294–303. Cluj-Napoca: Editura Argonaut, Editura Scriptor.
- Rusu, Grigore, Viorel Bidian, Dumitru Loșonți, 1992. *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania. Date despre localități și informatori* (ALRR.Transilvania.). București: Editura Academiei Române.
- Nevaci, Manuela (ed.). 2011. *Studia linguistica et philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*. București: Editura Universității din București.
- Slama-Cazacu, Tatiana. 2009. Limba de lemn – Sinteză retrospectivă și constatarea vitalității acestui parazit al limbii române. În *Rad 2009*: 13–75.
- Suciu, Coriolan. I 1967. II 1968. *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*. București: Editura Academiei.
- Tomescu, Domnița. 2012. The Change of Names in 20th Century Romanian Toponymy. În *Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives*, Oliviu Felecan (ed.), 353–364. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

https://ro.wikipedia.org/wiki/Grupul_Panet
https://ro.Wikipedia.org/wiki/Ilie_Pintilie
https://ro.wikipedia.org/wiki/Stefan_Gheorgiu
https://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Roaita
http://www.google.ro/Braşov-Oraşul_Stalin.
http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Dumbrăveni_Vrancea.
http://ro.wikipedia.org/wiki/Eforie_Sud_Constanța.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Fleva.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_F_Robescu.
cristianegrea.blogspot.ro/2011/11/moartea-unui-erou-generalul-stan-poetas.html. http://www.google.ro/?gws_rd=q=general+poetas.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Vedea_Giurgiu.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Leonte_Filipescu.
www.miscarea.net/codr-interogatoriul.htm.
<https://ro.wikipedia.org/wiki/Borascu>.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Apostol_Arsache.
www.miscarea.net/codr-interogatoriul.htm.
<https://www.google.ro/?gws.rd=ssl#q=Serban+Răducanu+%>.
ro.getamap.net/harti/romania/constanta_maiorchiriacescu.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Stroe_S_Belloescu.